

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 463. Quid sit purgatio Canonica, & qualiter fiat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Idem esse, quod confirmatio privilegiorum concessorum vivâ voce non valeat pro foro externo, nisi & ea facta verbotenus authenticetur per dictos Officiales & Ministros, secus est, seu valent tam dicta privilegia, quam confirmatio eorum facta verbotenus, si confirmetur & innoventur per Bullam *ex certa scientia*, cum tunc novam naturam & novum esse acquirant, quia ex vivâ vocis oraculis evadunt privilegia scripta, eorum naturam assumunt, Reiffenst. n. 160. cum Pelliz. *ir. 8. c. 1. n. 132.* Tertio: quod privilegia concessa vivâ vocis oraculo post Urban. VIII. & quidem pro foro interno omnia ac singula, de quibus sufficienter constat esse concessa, etsi de iis testimonium authenticum à supradictis officialibus non habebant, sed alii fide digni Superiores, Generales, Provinciales, Procuratores Generales, aut alii hujusmodi, in quorum præsentia Papæ privilegium verbotenus concessit, de iis testimonium ferunt, eò quod par in parem non habeat imperium, & consequenter constitutiones Gregor. XV. & Urban. VIII. manus Successorum non ligent, nec ad eorum constitutiones novas se extendant, procul dubio hujusmodi subsequentes Successorum concessionem vivâ vocis oraculo factam in foro conscientie valeant, si de iis quocunque testimonio fide digno constet. Reiffenst. *num. 163.* Quarto: Quod, ut talia privilegia vivâ vocis oraculo concessa etiam pro foro externo valeant, non sufficiat testimonium cæteroquin fide dignum de eorum concessione, sed requiratur non tale, quale ad probandum in foro externo aliàs requiritur, & sufficit, quamvis necesse non sit testimonium doctorum Officialium, cum probatio per horum testimonium præscripta ab Urban. VIII. solum se extendat ad probanda oracula præcedentia, non vero ad subsequencia ejusdem constitutionem oracula. Reiffenst. n. 164.

Quest. 462. An & quæ privilegia regularium revocata vel non revocata per Concilium Tridentinum?

R Esp. Primò: Sicut falsum est per Concilium Tridentinum revocata esse omnia regularibus ante illud concessa privilegia, ita certum est eorum plura ab illo revocata esse. Quod attinet ad primum, constat ad ipsum ex ipso Trid. dum *Sess. 25. de regular. c. 20. ad finem* ait: *in cæteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia & facultates, quæ ipsorum personas, loca & jura concernunt, firma sint & illæsa.* quod confirmatur non universali praxi Ordini

num plurimis eorum libere utentium, uti & pluribus à Summis Pontificibus post Tridentinum confirmatis. Quod attinet alterum, omnia & singula regularium privilegia ante Concilium concessa, quæ adversantur decretis illius contentis *Sess. 25. de regul. revocata* sunt ab eodem Concilio, ac proinde licitè non observanda, nisi post Trid. desuper novum impetratum privilegium, prout constat ex verbis Trid. *l. c. c. 22.* præcipientis observari decreta derogatoria, quibus privilegia utique regularium abrogavit, dum dicit: non obstantibus eorum omnium & singulorum privilegiis, sub quibuscunque verborum formulis conceptis, ac mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, nec non consuetudinibus vel præscriptionibus immemorabilibus. &c. Idemque proinde est de privilegiis ante Trid. regularibus concessis, quæ adversantur alicui cujuscunque sessionis decreta habenti hanc similem clausulam: *non obstantibus quibuscunque privilegiis.* Reiffenst. *b. r. num. 138.* quamvis etiam privilegia decretis aliarum sessionum, exceptâ *Sessione 25.* non habentibus dictam clausulam derogatoriam; *non obstantibus.* contraria non censi derogata ab eodem Concilio doceant probabilissimè Rodriq. *qq. reg. Tom. 1. q. 8. a. 7.* Mirand. *in man. Prelat. Tom. 2. q. 42. a. 3. vers. sed alit.* Suar. *L. 6. de LL. c. 18. in fine* apud Reiffenst. *num. 139.* contra Donat. *Tom. 1. p. 1. tr. 11. q. 15. à num. 4.* Peyerin. *in declar. privileg. Tom. 2. in constit. 1. Gregor. XIII. num. 3.* docentes privilegia adversantia simpliciter cuicunque totius Concilii decreto etiam destituta dictâ clausulâ revocata à Trid. censi saltem tacitè, siquidem nulla lex, constitutio vel decretum, etsi generaliter vel universaliter latum, derogat particularibus locorum aut personarum statutis, consuetudinibus aut privilegiis, nisi id exprimat, ut Barbof. *in c. 1. de constit. in 6.* cum communi D. D. ergo nec Trid. per Decreta sua generalia id non exprimentia & destituta clausulâ generali derogatoria.

2. Resp. Secundò: Regulares hodie etiam in foro conscientie uti non possunt privilegiis sibi concessis expressè à Trid. revocatis, quia sententia opposita ab Alexand. VII. his terminis expressè: *Regulares uti possunt privilegiis, quæ sunt expressè revocata à Concilio Tridentino, damnata est;* expressè autem ab eo revocata sunt omnia & sola ea privilegia regularium, quæ sunt contraria alicui ex decretis à Trid. *Sess. 25. de regul.*

TITULUS XXXIV.

De Purgatione Canonica.

Quest. 463. Quid sit Purgatio Canonica, & qualiter fiat?

R Esp. Ad Primum: Purgatio, de qua hic, in genere est ostensio innocentie de objecto crimine, alia est vulgaris, de qua *seq. tit.* alia canonica, quæ est ostensio innocentie criminis alicujus, quod alicui objectum, vel de quo quis graviter infamatus vel suspectus, facta canonicè seu juxta SS. Canonum præscriptum, sumitur ex *can. si mala. 2. q. 5. juncta Gl. v. deficientibus.* & *c. dilectis. h. r. 1. nos inter.* Purgatio quoque canonica fit super macula, defectu aut impedimento obstante v. g. promotioni ad Ordines & beneficia ecclesiastica.

Arg. c. accedens. & Gl. ibid. v. purgatione. & Abb. num. 1.

2. Resp. Ad Secundum primò: Fiebat purgatio canonicè olim variè, nimirum primò per juramentum factum ad sepulchra vel reliquias Sanctorum præsertim, ubi illi magis clarebant miraculis tam à reo quam accusatore præstitum, ut constat ex *can. habet. c. Memm. c. quanto. 2. q. 7.* eò quod harum reliquiarum virtute & meritum Sanctorum illorum intuitu Deus sæpe patefaceret reorum vel diffamatorum innocentiam, & accusatorum vel diffamantium perjurium, ut testantur plures SS. Patres apud Baronium *ad annum Christi 412. à n. 24.* Secundò: per susceptionem Eucharistie vel celebrationem missæ, *arg. can. sepe & can. fin. 2.*

9. §. eò quòd præsumebatur, neminem concium criminis, de quo accusabatur aut infamabatur, tam fore temerarium, ut auderet in iudicium & condemnationem sui tam horrendum facinus admittete, præsertim dum, ut quandoque fiebat, adhibebantur imprecationes repentini interitus secuturi ex tali temeraria susceptione Corporis & Sanguinis Christi, atque hâc ratione Gregor. VII. Simonæ infimulatus publicè se purgavit coram Henrico III. Imperatore apud eundem instans, ut, si innocentem se crederet de probris sibi objectis, per sumptionem Sanctissimi Sacramenti se purgaret, quod ab eo deterrito exemplo Lotharii & aliorum, malâ fide in sui perniciem id a forum & celeri interitu pereuntium non obtinuit. Wiestn. h. t. num. 3. referens se ad Chronicon Sigeberti Anno 870. & Baron. Anno 1077. Terriò: per iudicium criminis, vel per sortes vel tesseras ad S. Crucem jaci, vel in Altari S. Crucis insigni deponi, & post varias preces inde extrahi solitas, vel per nocturnas & diu continuatas ad illam stationes, vel denique & frequentius per juramentum ad S. Crucem, vel per eam eâve contactâ præstitum, ut Wiestn. l. c. ex Rainaudo de calum. 3. c. 2. num. 2. & Grotter. de S. Crucis. 16.

3. Resp. Ad Secundum secundò: Hujusmodi purgandi modis, fidelium in Deum & Sanctos fiducia deficiente, & ratione in superstitionem degenerante paulatim sublatis, sufficere & hodie dum durans est forma hujus purgationis, nimirum juramentum ab accusato aut infimulato, vel publicè diffamato, aut vehementer suspecto de crimine tactis Evangeliiis præstitum, invocato Deo in testem innocentie suæ seu de crimine illo, nec per se, nec personam substitutam suo nomine commisso.

Quæst. 464. An, qui & qualiter adhibendi compurgatores in hac purgatione canonica?

1. Resp. Primò: Adhibendæ sunt tres, quinque aut plures, prout qualitas rei vel gravitas criminis exigit, & quorum numerum arbitrio & prudentiæ Judicis permittunt censent Abb. in c. 1. h. t. & Decian. num. 12. (qui compurgatores vocantur) personæ non solum bonæ æstimationis & fide dignæ, sed & Vicinæ & tales, quibus purgandi vita & mores perspectos esse præsumi possit, ut dicitur c. cum dilectus, h. t. & ibi Gl. v. vicinæ. & Abb. n. 1. c. quanto de præsumpt. Felin. in c. litteris. eod. num. 2. & Menoch. l. 6. de præsumpt. 24. n. 12. ejusdem Ordinis ac statûs eum purgando, ita ut si is sit Episcopus vel Presbyter, etiam illi tales esse debeant. His verò deficientibus etiam alii inferioris Ordinis Clerici juxta c. ex tuarum & c. in juvenute. & his quoque deficientibus honesti Laici, etiam feminæ admitti possunt. Gl. fin. in cit. c. & Hostiens. num. 5. imò si in purgationis loco ignotus Clericus sit purgandus, ibique purgatores idonei nec clerici, nec laici haberi possunt, & legitima probationes deficiant, reus solo proprio juramento purgandus, si aliâ fide dignus censetur, simulque juret, se compurgatores habere non posse. cum Gl. fin. in c. cum P. & Abb. in c. inter. h. t. n. 7. Decian. rr. crim. l. 5. c. 48. n. 26. Pith. h. t. n. 28. Wiestn. n. 9. Reiffenst. h. t. n. 6.

2. Resp. Secundò: Horum compurgatorum officium est, ut jurati deponant, se credere purgandum verè jurallè, ac proinde impositi criminis falsò infimulatum; juramentum enim hoc compurgatorum non est veritatis, sed credulitatis. can. quo-

vus. 2. q. 5. c. licet de accusat. c. inter. 10. & c. fin. h. t. Decian. l. c. num. 4.

Quæst. 465. A quo, quibus & quando indicenda purgatio canonica?

1. Resp. Ad Primum: Purgatio canonica indicere potest à Judice competente, quia aliâs de crimine cognoscere potest & debet, ita ut, si ab alio fiat, sit nulla, & habeat se, ac si facta non fuisset. Arg. c. nos inter. & c. inter. h. t. c. licet, de off. legat. Gl. fin. in c. penult. juncta Gl. Marg. Lit. G. & ibid. Host. in fin. Pith. h. t. num. 2. Sic potest Episcopus non tantum Clericum, sed etiam laicum subditum suum compellere ad purgandum se de criminibus spectantibus ad cognitionem Ecclesie, ut sunt hæresis, adulterium & similia, quæ sunt vel merè ecclesiastica, vel mixti fori, vel etiam toti sæcularis, ubi Episcopus jurisdictionem temporalem habet, estque ratio, quòd purgatio nunquam inducatur, nisi in defectum probationum. Unde si ad Episcopum non spectet cognitio delicti, non fient coram eo probationes, & consequenter neque per illum indicenda purgatio canonica de crimine ad illius cognitionem non spectante. Censent tamen alii apud Pith. num. 3. posse Episcopum de quolibet crimine purgationem canonicam indicere, eò quòd textus c. nos inter. h. t. loquatur generaliter & indistinctè de aliquo crimine. Episcopus autem debeat inquirere in dicecesanorum suorum, etiam laicorum, delicta, eaque punire, juxta c. 1. de Off. Judic. Ordinar. & consequenter deficiente probatione indicere possit purgationem. Quod ipsum melius distingui ait Pith. l. c. cum Abb. & Host. in cit. c. nos inter. num. 2. ita ut procedat, si velit Episcopus indicare laico infamato purgationem in ordine ad penitentiam imponendam in foro animæ, secus, si velit eam indicere laico infamato in ordine ad penam temporalem imponendam, in foro judiciali.

2. Resp. Ad Secundum Primò: Non tantum clericis Sæcularibus sed etiam Regularibus utriusque sexûs indicenda purgatio canonica, sed publicè infamati fuerint de crimine, vel graviter suspecti, & testes aliâque probationes deficiant, prout constat ex c. moniales. Secundò: indicenda non est, nisi personis, quarum famæ & æstimationis integritas Christiano populo est valde necessaria, ut sunt Episcopi & alii Prælati, Prædicatores verbi divini, Sacerdotes aliâque viri alii probi ac fide digni, etiam laici, viles autem ac plebei homines de criminibus, quorum plena probatio aliter haberi nequit, accusati, diffamati, aut graviter suspecti, subjiciendi sunt quæstionibus per torturam, tum quia tales non facillè inveniunt compurgatores, tum propter periculum perjurii. Ita Reiffenst. h. t. num. 13. Wiestn. h. t. num. 7. cum Farinac. in prax. crim. q. 94. num. 64. Terriò: indicenda non est hæc purgatio, nisi per accusationem vel aliter de crimine diffamatis, vel verisimiliter & vehementer suspectis, ita ut fama illorum etiam apud prudentes & probos læsa sit. Innoc. in c. nos inter. h. t. Sylv. v. purgatio, num. 2. Pith. h. t. num. 7. ex ea ratione, quia hæc purgatio inducta ideo præcipuè, ut, casu quo crimen vel innocentia diffamati alio modo probari nequit, detegatur per purgationem, vel ad tollendum scandalum publicum populi, vel ad delendam suspensionem, & infamia convertatur in bonam famam, Arg. c. inter. h. t. Unde requiritur, ut infamia ortum habeat à personis honestis, & gravibus & non à malevolis, Host.